

GULA PRESSEN

NUMMER 1 • JANUARI 2014

MEDLEMSBLAD FÖR FDUV OCH DUV-FÖRENINGAR

boende*
+ Kurskalender 2014

DAGS ATT FLYTTA • SKOTTLAND • LÄTTLÄST S. 23

s.8

Lättläst

De lättlästa sidorna
hittar du
på sidan 23.

s.23

s.26

innehåll

Ledare	3
Kalender	4
Kort och gott	6
Lästips för flyttare	7
Flyttklart för Jennie, Tanya och Ida	8
Helt lagligt om bostadsbygge	11
Skottland visar vägen	12
Eloge för personcentrerad planering	15
Nytt inom boendeprojektet	16
FDUV:s kurskalender	17
Dyrköpta erfarenheter för Jakobstadsnejden	21
Från föreningarna	32

lättläst innehåll

Ordförandens spalt	24
Fråga experten	24
Stöd för sommarläger	25
Hälsningar från seminarium om flyttning	26
LL-Bladet får ny webbversion	27
Underbara DuvTeatern	28
Nya LL-böcker på kommande	29
Gräsrotsserie: Min flyttning	30
Kontaktannonser och brevvänner	31

GP, eller Gula Pressen

Gula Pressen är FDUV:s medlemstidning som berättar om aktuella och kommande evenemang, intressanta företeelser och senaste nytt inom branschen. Tidningen skickas till alla medlemmar. Får ditt hushåll för många exemplar av Gula Pressen? Vet ni om någon föreningsmedlem som borde få eller som vill ha Gula Pressen men som inte får den? Meddela önskemål och beställ:

Österbotten
Tina Holms
040 567 9257
tina.holms@fduv.fi

Nyland, Åboland och Åland
Monica Avellan
0400 60 0676
monica.avellan@fduv.fi

Tema för nästa nummer:

60-årsjubileum

Deadline för material är
tisdag 22 april.

Skicka material till:
gulapressen@fduv.fi
eller: Gula Pressen, FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A,
00250 Helsingfors

GULA PRESSEN
Medlemsblad för FDUV
och DUV-föreningarna

UTGIVARE
FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors
tfn (09) 434 23 60
mobil 040 653 9227

ANSVARIG UTGIVARE
Lisbeth Hemgård
lisbeth.hemgard@fduv.fi

REDAKTIONSSEKRETERARE
Laura Rahka
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors
laura.rahka@fduv.fi

LAYOUT
Laura Rahka

ADRESSFÖRÄNDRINGAR
FDUV
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors
mobil 040 163 4094
e-post: fdud@fduv.fi

TRYCKERI
Fram
Vasa 2013

UPPLAGA
2 600

PÄRMBILD:
Elina Sagne-Ollikainen

Omvälvningar ger rum för nytänkande

Detta nummer av Gula Pressen handlar om boende. Om hur viktigt det är att få påverka sitt eget liv och vara med och planera.

Mycket har förändrats sedan 1980-talet då man ansåg att en grupp-
bostad med eget rum var optimalt och att de som har de största stöd-
behoven ska bo på institution. Till exempel Helsingfors stads institution
Killinmäki öppnades så sent som år 1979.

KEHAS-trean är en arbetsgrupp inom Social- och hälsovårdsminis-
teriet, vars främsta uppgift är att följa upp det nationella boendepro-
grammet för personer med utvecklingsstörning (KEHAS). Programmets
33 punkter handlar huvudsakligen om avveckling av institutioner och
utveckling av stöd i närsamhället. Programmet har stor betydelse för
hur boendetjänsterna kommer att se ut i framtiden i Finland. Jag har
fått möjlighet att delta i beredelsearbetet och kommer också att få in-
formation om de olika specialomsorgsdistriktens planer för framtiden.

På finskt håll innebär planerna stora förändringar, på finlandssvenskt
håll är förändringarna kanske inte lika stora. På finskt håll har till och
med några omsorgsdistrikt redan upphört och tjänsterna har arrang-
erats på annat sätt.

Samtidigt förnyas handikapplagstiftningen (VALAS) och vår för-
hoppning är att den nya lagstiftningen ska leda till nya möjligheter.
Nya stödformer och nytt sätt att tänka behövs, personcentrerad pla-
nering, personlig budgetering och utveckling av personlig assistans
för personer med utvecklingsstörning är några nya stödformer som
redan används i andra länder.

På FDUV brukar vi tala om en palett av tjänster från vilken man kan
välja det som passar bäst för en själv. Detta behöver inte betyda mer
kostnader utan större valfrihet och möjlighet till mera skraddarsydd
tjänster. Som verksamhetsledare på FDUV har jag noterat att valmög-
ligheterna fortfarande är små, vi har fortfarande för få stödformer och
alternativ på svenska. Det betyder inte att vi inte skulle oroa oss för hur
det går med service på svenska. Förnyelsen inom lagstiftningen kan i
bästa fall betyda nya, bättre och mer flexibla stödformer.

LISBETH HEMGÅRD
VERKSAMHETSLEDARE
lisbeth.hemgard@fduv.fi

vårkalender

Tid att tala – tid att tåga

Föreläsning om tystnadsplikt och sekretess

Torsdag 6.3.2014 kl. 12.30–15.30

På Åland, närmare adress meddelas senare
För personal inom Ålands omsorgsförbund

Torsdag 6.3.2014 kl. 18.00–21.00

HandiCampen i Mariehamn, Skarpansvägen 30
För anhöriga och brukare

Föreläsare: Johanna Lindholm, språkskyddssekreterare på Folktinget och Ben Thilman, omsorgspräst.
Mer information: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi

Karaträffen – en kväll för pappor

Tisdag 11.3.2014, kl. 17.30–21.00

Omsorgsbyrån i Jakobstad, Stationsgatan 1
För pappor till småbarn och skolbarn

Föreläsning och diskussion med familjerådgivare och -terapeut Leif Westerlund. Därefter går vi ut och äter en bit mat (på egen bekostnad).

Mer information och anmälan senast 6.3:
Tina Holms, tina.holms@fduv.fi, 040 567 92 57
eller Gun Haga, gun.haga@karkulla.fi, 0247 431 671

Studiecirkel om iPad och appar del 3/4

Tisdag 11.3.2014 kl. 18.00–20.00

Folkhälsans Datatek, Vasaesplanaden 17, 3 vån.
För föräldrar och andra intresserade

Studiecirkeln fortsätter, sista gången är tisdag 6.5.
Siv-Britt Häggman från Folkhälsan talar om nytta och nöje med iPaden samt ger tips om intressanta appar för barn och vuxna med särskilda behov. Gratis.

Mer information och anmälan senast 7.3: Tina Holms, tina.holms@fduv.fi, 040 567 92 57

Vi blir alla äldre

På våra eftermiddagsseminarier diskuterar vi frågor som anknyter till när personer med utvecklingsstörning åldras och vilka livsvillkoren då är. Föreläsare är bland annat Frode K. Larsen, enhetsleder, Utviklingshemning og aldring, Nasjonelt kompetansesenter for aldring og helse, Norge. Gratis.

Onsdag 23.4.2014

Vegahuset, Nordenskiöldsgatan 18 A, Helsingfors
kl. 12.30–16.00

För personal inom handikappservice och specialomsorgen, anhöriga och andra intresserade.
kl. 18.00–20.30

För föräldrar och anhöriga, andra intresserade.

Torsdag 24.4.2014

Arbis i Vasa, Kyrkoesplanaden 15
kl. 12.30–16.00

För personal inom handikappservice och specialomsorgen, anhöriga och andra intresserade
kl. 18.00–20.30

För föräldrar och anhöriga, andra intresserade

Mer information: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi

Må bra-dagar för seniorföräldrar!

Tisdag 6.5.2014, Borgå

Torsdag 8.5.2014, Raseborg

För äldre föräldrar och anhöriga som har vuxna barn med utvecklingsstörning som bor i gruppbostad, egen lägenhet eller kvar i sitt barndomshem. Lunchen kostar.

Anmälningar och information: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi

Ny logo!

Så här ser förbundets nya logo ut. I samma veva passade vi på att förnya även Lärums, LL-Centers och DUV-föreningarnas logo. Alla har samma drake, men färgen varierar.

FDUV

Styrka genom nätverk | Träffar våren 2014

Norra Österbotten

17.2 Omsorgsbyrån i Jakobstad, Stationsvägen 1
Karlstadsmodellen, handbok om livsskeden.

19.3 Nestepaine i Karleby, Patamäkvägen 3
Gruppen arbetar vidare på handboken.

Mellersta Österbotten

6.3 FDUV:s kansli i Vasa, Handelsplanen 20 A
Vi planerar vårens program.

Sydösterbotten

19.2 Närpes, plats meddelas senare
Vi delar erfarenheter om barns och ungas rättigheter.

Pargas

25.2 Familjemiddag & nätverksträff
25.3 Familjemiddag & nätverksträff
15.4 Familjemiddag & nätverksträff

Raseborg

18.2 Gardbergs hus, Nabogatan 20, Karis
18.3 Seniora i Ekenäs, Prästängsgatan 14
15.4 Gardbergs hus, Nabogatan 20, Karis

Mera information om kommande kurser och träffar i kurskalendern på sidan 17 (mittuppslaget).

Upp i det blå – sinnesfest för alla barn

12.4 kl. 12–16, Annegården, H:fors

Verkstäder, teaterföreläsningar och program. Festen är för alla barn, med eller utan funktionsnedsättning, och familjer. Vi skapar och har roligt med konst och kultur tillsammans. Festen arrangeras av Helsingfors kulturcentral, Luckan och ett tjugotal organisationer. Fritt inträde.

Mer info: Zusan Söderström,
zusan.soderstrom@luckan.fi

missa inte

Friluftsdag med möjlighet till övernattnig

Lördag 10.5.2014, kl. 15.00

**I omgivningarna kring Molnträsket i Vasa
För personer med utvecklingsstörning**

Kom med i skogen kring Molnträsket! Vi är ute i naturen, lagar middag på gaskök och umgås vid lägerelden. De som vill kan övernatta och uppleva hur det är att sova ute i vindsydd. Kostnad: 10 euro per person

Mer information och anmälan senast 5.5:
Tina Holms, tina.holms@fduv.fi, 040 567 92 57

Ny diskussionsgrupp för anhöriga till vuxna som funderar på flytt

Har du en anhörig med utvecklingsstörning, som trots vuxen ålder fortfarande bor hemma? Vill du ha mer information om flyttning och boende? Kom med i boendeprojektets nya diskussionsgrupp!

Under år 2014 startar vi en ny diskussions- och nätverksgrupp i huvudstadsregionen för anhöriga till vuxna med utvecklingsstörning som inte kunnat flytta hemifrån.

Tanken är att stärka familjernas känsla av delaktighet, sprida information om olika boendeformer och uppmuntra familjerna att hitta en lösning som motsvarar vars och ens individuella behov. Kom med i verksamheten och synliggör just ditt behov!

Anmäl dig senast 14.2 till Annette Tallberg
annette.tallberg@fduv.fi, eller 040 674 7247.
Gruppen ordnas förutsatt att tillräckligt många deltagare anmäler sig (5–7 familjer).

FDUV firar 60-årsjubileum

År 2014 är det 60 år sedan FDUV grundades. Vi firar 60 år av föreningsliv, kurser, läger, projekt, utveckling och intressebevakning. Jubileumsseminariet ordnas fredagen den 24 oktober på G18.

Kongressen 2014

FDUV:s kongress arrangeras 24–25.10. På kongressen väljs bland annat en ny styrelse för förbundet. Mera information om kongressen i maj på vår webbplats och i nästa nummer av GP.

kort och gott

Mini- institutioner på gång?

Det heter att ingen längre ska bo på institution år 2020. De stora vårdhemmen läggs ner och alla ska få basvård i sin hemkommun. Annette Tallberg på FDUV anser att vi just nu håller på att bygga nya mini-institutioner.

Vad är en institution?

Många ser kanske framför sig en stor byggnad där det bor många personer med liknande stödbehov. Men det handlar egentligen inte om huset eller väggarna utan om hur individens vardag ser ut. En institution kännetecknas av att individen är isolerad från det omgivande samhället, att personens egenmakt och kontroll över sitt liv är liten, att vardagen utgår från personalens rutinartade dagscheman och regler oftast går före individens individuella behov.

Vad byggs just nu i Finland?

Det är rätt vanligt med nya boenden för omkring 10–15 personer. Det finns många som inte vill bo helt för sig själv och den här önskan är viktig att beakta, men hur många vill egentligen bo så att de delar utrymmen med upp till 15 personer, särskilt om man inte kan välja vilka dessa andra personer är? Gruppboendena motiveras främst med ekonomiska orsaker. Det verkar också som om vi automatiskt antar att personer med grav utvecklingsstörning måste bo i en gruppboende för att få den service de behöver.

Hur ska tjänster ordnas i närsamhället? På svenska?

Att kommuninvånare ska få tjänster i närsamhället innebär att stödet så långt som möjligt ska ges där personen befinner sig och där personens naturliga nätverk med familj, släkt och vänner finns. Fokus borde nu ligga på att utveckla mera individuellt stöd och service, såsom personlig assistans, där servicen inte är bunden till en viss enhet eller ett språk, utan där personens behov och önskemål formar hur, när och på vilket sätt stödet ska ges. Personen ska ha så mycket beslutandemakt över sitt eget liv som möjligt i alla skeden.

Stöd medborgarinitiativ:

Nej! till konkurrensutsättning

Ett nytt medborgarinitiativ kräver att all service för personer med utvecklingsstörning ska lämnas utanför konkurrensutsättning. Det här är möjligt när upphandlingslagstiftningen nu ses över.

Initiativet gjordes av Sami Helle och Kari Aalto, medlemmar i punkrockgruppen Pertti Kurikan Nimipäivät.

Så här skriver de i sitt initiativ, det första som har gjorts av personer med utvecklingsstörning:

”Enligt Finlands grundlag skall man inte spara pengar när det gäller människovärde. Att välja det billigare och sämre är finländarnas eget påhitt, inte något som krävs av våra lagar eller EU. Flera länder har beslutat att inte konkurrensutsätta servicen för personer med utvecklingsstörning. Vi finländare kan fatta samma beslut.”

Upphandlingslagstiftningen i Finland kommer att ses över under år 2014. Det här beror på ett nytt EU-direktiv om upphandling. Bra med det nya direktivet är att man enligt det bättre ska ta i beaktande helheten, och att priset inte får vara den enda avgörande faktorn. En annan förbättring är att stora upphandlingar måste spjälkas, vilket kan ge mindre företag bättre möjligheter att beaktas i upphandlingen.

Handikappforum i Finland anser att upphandlingen ska vara ett undantag för alla personer med funktionshinder, då när det gäller nödvändiga tjänster som behövs i vardagen. Så har man gjort i andra EU-länder, såsom Irland och Belgien.

Vill du skriva under initiativet?

Du hittar det på webbplatsen: medborgarinitiativ.fi.

Mera information om Sami Helles och Kari Aaltos kampanj hittar du på webbplatsen: eikilpailutukselle.com

Ge mig vingar som bär

Om att växa och bli vuxen

Också unga som har funktionsnedsättning växer upp och lämnar föräldrahemmet. Men är de redo för att möta framtiden? För att övergången från tonår till vuxen ska gå så smidigt som möjligt är tidigt stöd till föräldrar helt avgörande, visar erfarenheter från Sverige.

Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn, RBU, har tagit fram verktyg till personal, ungdomar och föräldrar för att underlätta övergången från tonår till vuxen. Projektet hette Ge mig vingar som bär.

Jag gör så att det händer är en box med arbetsmaterial som omfattar fem olika häften. Varje häfte innehåller förslag på aktiviteter som den unga kan genomföra. Aktiviteterna är en vägledning och ett stöd för att gradvis kunna ta ett större ansvar för att bli vuxen. Den unga individen arbetar målinriktat, medverkar aktivt och lär sig att själv styra sin väg framåt. Materialet lämpar sig för användning på kurser eller i studiecirkel. Det passar unga från 12 år och uppåt.

Förebild för den modell som utarbetats i Sverige kommer från Bloorview Kids Rehab i Toronto, Kanada. Materialet som tagits fram är översatt och anpassat till svenska förhållanden. På FDUV finns boxen till påseende och själva materialet går att beställa på RBU:s webbplats rbu.se.

TEXT: ELINA SAGNE-OLLIKAINEN

8 nya avgiftsklasser i Kårkullas prislista

15 är max.antal invånare på ett boende enligt ARA:s kriterier

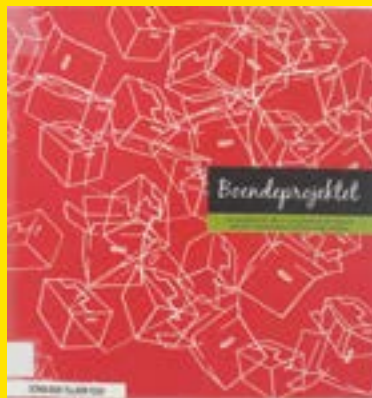
60 år sedan grundades FDUV. Då hette det Samariterstiftelsen.

600 nya bostäder per år behövs fram till år 2020.

2014 Året då Finland ratificerar FN:s handikappkonvention

Källor: Kårkulla, Asuntorahastosäätö ARA, Social- och hälsovårdsministeriet, Utrikesministeriet.

Boendeprojektet : en handbok för er som funderar på anpassat boende i kombination med personlig assistans.

*av Ingrid Nordström,
Lasse Franck och
Eva Ternegren*

Boendeprojektet i Sverige resulterade i en handbok med samma namn. Boken innehåller tips och idéer åt den som funderar på individuella boendelösningar. Trots att boken är skriven för familjer i Sverige, innehåller den även allmänna tips och råd för anpassat boende.

Du kan låna boken på FDUV:s bibliotek i Helsingfors. Elaine Johansson som deltagit som sakkunnig inom boendeprojektet har bjudits till Finland flera gånger av FDUV. Bland annat i maj 2011 talade hon på en seniorkurs på Åland och i oktober 2011 deltog hon i FDUV:s kongress.

Lärumkatalogen 2014 är nu ute!

Katalogen postas till alla finlandssvenska skolor. Beställ din egen katalog på larum.fi

Lärums läromedel fick pris!

Jag i samhället, ett lättläst läromedel i samhällslära, fick Stiftelsen Finlandssvensk Bokkulturs läromedelspris för år 2014. Författare är Mats Österback.

Jennie, Tanya och Ida tror att det ska gå bra att bo tillsammans. Regler tänker de göra först efter att de bott ihop ett tag.

När ska vi flytta in?

Den här artikeln handlar om tre kompisar som snart ska flytta ihop. De heter Jennie, Tanya och Ida.

Jennie, Tanya och Ida känner varandra sedan länge. De har setts på läger, träffar och i samma högstadium. De är vänner, men också olika på många sätt.

De har alla en gemensam dröm. Det är drömmen om att få flytta till ett eget hem, och ha ett eget liv, precis som vilka ungdomar som helst.

Första gången ut ur boet

Jennie, Tanya och Ida har alla redan provat på att bo borta hemifrån. För allas familjer var det självklart att flickorna någon dag flyttar till egna hem.

Första gången provade flickorna sina egna vingar under studietiden. Ida flyttade till Ekenäs, och Jennie och Tanya till Nykarleby. Det blev några år av nyvunnen frihet för både flickor och föräldrar.

– Jennie fick pröva på att bo borta och märkte att hon klarade sig, det var en stor sak, berättar hennes mamma Isa.

– Tanya trivdes också jättebra i Nykarleby och blev mycket självständigare, berättar hennes mamma Anna.

– Ida och jag märkte att det är viktigt med avstånd för att jag ska kunna släppa taget och hon ska få växa till

Tanya.

Jennie.

Ida.

en självständig individ, berättar Leena, Idas mamma.

Och tillbaka hem igen

Det hade varit bra att få flytta till ett eget hem genast när studierna tog slut. Men det gick inte så.

Både Jennie och Tanya hann stå i kö för att få plats på ett boende. När ingenting hände, bestämde sig familjerna för att ta saken i egna händer.

Tanken hade kastats fram redan tidigare, familjerna hade pratat löst om att flickorna någon dag kanske kunde hyra en lägenhet tillsammans. Till slut föreslog Jennies föräldrar för de andra att bygga eget.

– När Isa ringde mig jublade jag JOOO! skrattar Anna.

Idén tar form

Idén var ett hus så nära service som möjligt. Flickorna ska bo i ett vanligt samhälle, och ha många bekanta människor och platser runt omkring sig, planerade familjerna.

Drömplanen var ett höghus med bostäder både för funktionshindrade, åldringar och studerande. I nedersta våningen skulle det finnas ett tvätteri med arbetsplatser. Staden ställde sig inte negativ till projektet, men kunde inte anvisa en lämplig tomt, och drömplanen lades på hyllan.

Gångavstånd till service blev det i alla fall.

– Tryggheten är viktig, men det är också viktigt att som ung få bo i centrum, och kunna ta sig dit man vill på egen hand, tycker Leena.

Lite hjälp på traven

Hösten 2012 fick familjerna och flickorna möjlighet att delta i FDUV:s projekt kring flyttförberedelse. De skapade en egen liten pilotgrupp, eller testgrupp, som skulle pröva på olika metoder, teman och uppgifter.

(Fortsätter på nästa sida)

Tanken var att via gruppen bearbeta känslor och tankar men också praktiska saker som flytten till ett eget hem för med sig.

Flickorna visar sina mappar där de samlat allt material från träffarna. I pappren har de skrivit ner viktiga människor, saker och vad de gör om de känner sig ensamma någon gång.

– Jag sätter på radion och datorn och tittar på musikfilmer på youtube, berättar Jennie.

– Jag lyssnar på Sally's song eller Dreaming a Dream eller On my own av Samantha Barks.

På träffarna har de också funderat på hur man betar sig mot andra och vad det kan vara bra att göra om man blir irriterad på den andra.

– Om det kommer en situation då jag vill säga en svordom så går jag till mitt eget rum. Men sen vill jag få det ursäktat samma dag, berättar Ida.

Vardag, rutiner och regler

Hushållssysslor är självklara för alla tre. I flyttförberedelsen har de gått igenom vilka saker man behöver göra varje dag och vad som händer mera sällan. De har också funderat på gemensamma regler. Men först vill de bo tillsammans lite och se hur det är.

När jag frågar om de har hunnit fundera på när och hur gemensamma utrymmen städas är det ingen som vet riktigt. Men att det ska städas är säkert:

– Först kommer matlagningen och sen städningen. Det kan kännas lite motigt före men sen så går det. Man kan inte bli och stå på samma ställe, säger Ida.

Morgon- och kvällssysslor får tjejerna hjälp med av personal från Kårkullas boende i närheten. I början behövs kanske lite mera hjälp, och så trappas det av när vardagen börjar fungera.

– Jag ska börja jobba på ett nytt ställe i morgon. Tåget går åtta över

nio. Jag åker tillsammans med Jennie, men Ida ska annanstans, berättar Tanya.

Söndag 26 januari 2014

När Ida, Jennie och Tanya stiger in genom dörren till det splittrerna huset som snart ska bli deras hem står de på tröskeln till ett nytt, självständigare liv. Det mysiga men moderna passivenergihuset är nu äntligen nästan inflyttningsklart.

– Det ska bli härligt att flytta, suckar Jennie.

– Oj vad här är vackert, och mitt rum är större än jag tänkte mig, säger Tanya. När ska vi flytta?

Flickorna har både mammor och pappor och syskon med sig och huset fylls snabbt av prat och diskussioner och listande av vad som ännu behöver göras.

Det saknas lite lister och detaljer, de kritvita väggarna väntar på glada motiv och de djupt infattade fönstren saknar gardinstänger.

Men det känns roligt att fantisera hur soffan ska placeras och var det gemensamma matbordet ska stå.

Flickorna har varsitt eget rum och egen toalett men delar på kök kombinerat med vardagsrum, badrum och tvättstuga kombinerat med tambur. Jennies och Tanyas korta längd har tagits i beaktande och köksspisen har en så kallad spisvakt som automatiskt stänger av om spisen eller ugnen i misstag blir på.

I Jennies rum står det redan några möbler och väntar. Vi sätter oss en stund och pratar om hur det ska bli.

Fester och vänner

I början kommer Jennie och Ida att bo i huset under veckorna, och hemma hos sina föräldrar på veckosluten. Tanya kommer att bo kvar också under veckosluten.

– Sen om jag känner att jag vill bo här hela tiden, så gör jag det, tänker Ida.

Städning kan kännas motigt först men går bra sen när man kommit i gång, tycker Ida.

Alla tycker att det ska bli roligt att äntligen få flytta till ett eget hem. De har fått vänta ut både boendeköer, planering och försenade byggarbeten, men nu är de snart framme. Vad som ska hända sen och hur det går att bo tillsammans får de se.

Men att det ska hända både roliga och bra saker, tror alla.

– Dom som vill får komma på besök. Först ska man skicka adressen och sen kan det komma några hit, men inte massor av folk på en gång, tycker Ida.

– Vi ska ha vin- och ostkväll, föreslår Ida. Jag fixar ostarna och mamma och pappa får hämta vinet.

TEXT OCH FOTO: LAURA RAHKA

Inom ramen för projektet Skräddarsydd boendeservice kommer FDUV att utarbeta ett svenskspråkigt material för flyttförberedelse. Läs mera om projektet till höger.

Mot ett eget hem

FDUV inledde år 2012 ett femårigt boendeprojekt, Skraddarsydd boendeservice, som i huvudsak handlar om flyttningsförberedelse.

Målet med projektet är att göra flyttningsprocessen så smidig och givande som möjligt genom att stöda både flyttaren och familjen före, under och efter flytten. Under regelbundna gruppträffar bearbetar vi olika teman som har med flytten att göra.

Dessutom ordnar vi seminarier och allmänna diskussionstillfällen, och samarbetar med kommuner och serviceproducenter för att utveckla nya stödformer för familjer. Vi fungerar inom Grankulla, Esbo, Helsingfors, Kyrklätt, Sibbo och Vanda och vår verksamhet finansieras av Penningautomatföreningen RAY.

Just nu försöker vi samla en ny diskussions- och nätverksgrupp. Gruppen är till för anhöriga till vuxna med utvecklingsstörning som fortfarande bor i sitt föräldrahem, och som funderar på att flytta till ett eget hem.

Dessutom har det skett personalförändringar i och med att projektkoordinator Elina Sagne-Ollikainen har påbörjat sin moderskapsledighet. Hon vikarieras av Johanna Warius under 2014.

Vill du höra mer? Ta kontakt!

projektledare
Annette Tallberg 040 674 7247
annette.tallberg@fduv.fi

projektkoordinator
Johanna Warius, 040 508 5110,
johanna.warius@fduv.fi

Helt lagligt?

Personer med utvecklingsstörning har få boendeanternativ. De erbjuds både för små lägenheter och grupp- bostäder med omkring 15 platser. Inte helt klokt, anser Raija Hynynen som är boenderåd på miljöministeriet, men inte heller olagligt.

Vad anser du om att man renoveringsbygger lägenheter på ca 10m²?

Det här är definitivt inte av denna dag! Minimistorlek för en bostad med badrum enligt ARA:s rekommendationer, vilka Valvira också anser att ska följas, är 25 kvadratmeter. Inte heller korttidsboende får arrangeras i så här små utrymmen. Den här storleken går helt emot både nationella och internationella linjedragningar. Enligt det nationella boendeprogrammet Kehas ska man erbjuda så vanliga bostäder som möjligt, även om de skulle vara grupp- bostäder.

Vad anser du om grupp- bostäder med omkring 15 platser?

Man bygger stort för att det känns enklare och man tror att serviceproduktionen blir billigare så. I verkligheten producerar man då tunga dyra tjänster också för dem som egentligen inte behöver dem, och helheten blir dyrare.

Vi befärar att personer med mindre stödbehov inte kommer att välja grupp- bostäder i framtiden och då kommer det som idag byggs delvis att stå tomt. Det här kan bli ett problem för staten eftersom bostäder byggs med statligt stöd.

För personer med större behov av stöd kan en boendeenhet med flera platser vara bra. Men även de har rätt till alternativ, och det i sin tur förutsätter att tjänsterna utvecklas.

Vad borde man bygga eller göra för att personer med utvecklingsstörning ska få bo som alla andra?

Flera tusen nya bostäder behövs före år 2020. Det är inte bara för att institutioner avvecklas utan också för att många ännu bor kvar i sina barndomshem. Men i stället för standardlösningar behöver vi mångfald och alternativ, och vi borde ännu mera vända oss till utbudet på den normala bostadsmarknaden.

Det förutsätter att tjänsterna utvecklas så att alla får dem i sitt närsamhälle, vilket i sin tur förutsätter att man vet vilka tjänster klienterna verkligen behöver. I många kommuner vet man de facto inte vad det verkliga servicebehovet är, och det är bara ett fåtal kommuner som har gjort noggranna utredningar med var och en som behöver stöd.

Men vi kan egentligen inte vänta tills tjänsterna utvecklas. Boendeanternativen måste utvecklas redan nu, och det är helt möjligt för alla att vara aktiva och kräva alternativa boendeformer.

15 års försprång

Skottland och Finland har många likheter, men också olikheter. För personer med funktionsnedsättning är den mest avgörande skillnaden att institutionerna i Skottland avvecklades för 15 år sedan.

Vår egen boendeexpert Annette Tallberg fick i september 2013 bekanta sig med hur boende och service ser ut i Skottland i dag. Hon delar med sig av sina erfarenheter i sin resedagbok.

Söndag 1.9.2013

Det är med spänning som vi landar i Glasgow första söndagen i september. Mina medresenärer är representanter för olika sjukvårds- och specialomsorgsdistrikt i Finland och Kehitysvammaliitto, som också

arrangerat resan. Under fyra dagar ska vi bekanta oss med hur man ordnat boende och service för personer med utvecklingsstörning i Skottland. Borttappade väskor skapar lite kaos i gruppen, men dagen avslutas med en gemensam middag och diskussion kring de kommande dagarnas program.

Det finns många likheter mellan Skottland och Finland: båda har ungefär lika stor befolkning och antalet invånare i våra största städer motsvarar varandra.

Också i Skottland tenderar befolkningen att koncentreras till vissa områden, medan andra områden såsom Högländerna är betydligt mindre befolkade.

Men det finns också olikheter: redan för cirka 15 år sedan avvecklades institutionerna i Skottland. Man frångick tänkandet att personer med utvecklingsstörning är en specialgrupp som behöver specialservice och gick in för att utveckla ett system som bygger på individuell budget och makt att själv besluta så långt som möjligt om den service man vill ha och behöver.

Resurser flyttades från 16 nationella vårddistrikt (National Health Service-board) till 32 regionala socialförvaltningar (Social Work Departments) och man började planera för hur servicen på gräsrotsnivå skulle utvecklas. Nedläggningen föregicks inte av ett nationellt program såsom i Finland utan styrdes av eldsjälar

I Skottland har man mera makt att påverka sin egen service än i Finland.

också ett team av assistenter, som samarbetar för att stöda personen i att nå sina mål. Visst kan det komma perioder då den stödbehövande mår sämre och kanske till och med uppvisar aggressivt beteende – men det finns ofta en orsak till detta. Nätverkets uppgift blir då att tillsammans se över situationen och fundera över vad det är som förorsakar beteendet samt på vilket sätt man kan lugna situationen igen.

Vår första dag är intensiv, men lärorik. Vi får träffa brukare, anhöriga och personal, och alla säger samma sak: den individuella budgeten ger brukaren mera makt och därmed högre livskvalitet.

Tisdag 3.9

På tisdag träffar vi representanter för socialförvaltningsområdet North Lanarkshire. North Lanarkshire är ett av de 32 områden, som efter nedläggningen av institutionerna fått allt större ansvar för att utveckla servicen nära kommuninvånaren.

Här är alla brukare på samma linje, oberoende av om stödbehovet beror på t.ex. funktionsnedsättning, missbruk eller ålderdom.

Genom stödcirkelplanering uppstår ett partnerskapsförhållande mellan brukare, familj och kommun. Utgångspunkten är att kommunen måste ge personen ifråga alternativ och kontroll över var och med vem han eller hon ska bo (om med någon alls), vad han eller hon ska göra på

engagemang samt internationellt människorättstänkande.

De kommande dagarnas program ska handla om medborgarskap, boende och tjänster i närsamhället, frågor som är på tapeten i Finland. Jag känner mig förväntansfull – det ska bli intressant att få se hur systemet fungerar i praktiken.

Måndag 2.9

Efter en engelsk frukost på hotellet bär det av mot Inclusion Glasgow, som jobbar med att konkret stöda personer i deras hem.

John Dalrymple, VD vid Neighbourhood Networks berättar om tiden då nedläggningen av institutionerna började i Skottland på 1990-talet. Vi träffar också Jaynie Mitchell, mamma till två personer med utvecklingsstörning, som stöder personer med funktionshinder att planera och förverkliga sin egen service. Hon berättar om hur Inclusion Glasgow

arbetar med stödcirklar.

Man börjar med att skapa en stödcirkel kring personen. Stödcirkeln består av professionella men också av personer som känner den stödbehövande väl: föräldrar, syskon och vänner. Tillsammans funderar man i nätverket hur man skall kunna skapa mera kontakter med invånare och instanser i den stödbehövandes vardag.

En viktig princip är just att inte heller skydda för mycket utan att ge personen möjlighet att växa genom fler upplevelser och också (mindre) misstag. Jaynie, som själv genomgått motsvarande process med sin son Ross, konstaterade att Ross syskon många gånger haft en klarare bild av Ross kapacitet, då hennes egen första instinkt varit att skydda så mycket som möjligt.

Planeringen av stödet sker alltså som ett nätverksarbete, och de som behöver mest stöd i sin vardag får

dagarna och hur stödet skall ges.

Man utgår från att personen klarar sig bäst ifall han eller hon kan dra nytta av sina naturliga kontaktnät och fokus sätts därför på att hitta kontakter där man bor. Socialarbetaren och stödnätverket hjälper personen att drömma om vad livet kan ge, som stöder honom eller henne att uppnå sina mål. Hit hör också att hjälpa personen att ta kontrollerade risker.

Tankarna tvinnar när vi kommit tillbaka till hotellet. Mest förvånad är jag över kommunens uppfattning om att servicen blir mer kostnadseffektiv ju mer individualiserad den är och att kommunen kunnat notera att också personer med utåtagerande beteende, som vanligtvis behöver mycket mera stöd, lugnat sig betydligt då de fått större makt att påverka sin service.

Den individuella budgeten ger personen möjlighet att välja det stöd som han vill ha, vilket leder till att behovet av professionell hjälp från myndigheternas håll minskar med tiden.

Onsdag 4.9

På onsdagen besöker vi Neighbourhood Networks och träffar igen John Dalrymble, som berättar om organisationens verksamhet. Neighbourhood networks utgår från samma värderingar som KeyRing i England, d.v.s. att personer i näromgivningen anställs för att stöda brukaren också utanför myndigheternas kontorstid.

I praktiken jobbar den anställda 14–16 timmar per vecka och stöder brukaren som bor i närheten genom att vara tillgänglig, t.ex. genom att svara i telefon då man känner behov av att prata. Eftersom den anställda själv bor i närheten kan han eller hon också ge tips om vad som är på gång i omgivningen och en gång per månad träffas hela nätverket på ett café eller en pub och planerar då in gemensamma aktiviteter, som brukarna vill göra tillsammans.

John Dalrymble och David C. Watson från Neighbourhood Networks.

Organisationen stöder över 200 personer och har 25 anställda, varav största delen arbetar deltid. Den anställda förbinder sig att vara anträffbar en viss tid några kvällar i veckan men kan också ta emot meddelanden och ringa upp senare, ifall det behövs. Erfarenheterna från både personal och brukare är att behovet att ringa minskat då man vet att det finns någon där, som vid behov kan ge råd eller lyssna tills man känner sig bättre.

På eftermiddagen har vi rundabordsdiskussioner med brukare och anställda. Det är intressant att höra att de två till fem första åren efter att man gått in för ett sådant här system är svårast: efter detta vänjer brukaren sig oftast vid att stödet finns där för dem, och att de alltid kan ringa om de behöver tala med någon.

Mera makt ger
nöjdare kommuninvånare

I flyget hem är det många frågor och tankar som dyker upp. Visst, våra samhällssystem ser olika ut och säkert finns det mycket som inte går att tillämpa rakt av här i Finland. Skottland har fått kämpa för att genomföra nedläggningarna, inte bara

mot fackförbund som oroar sig för att arbetsplatserna inom sjukvårdsdistrikten försvinner, utan också mot attityder som säger att personer med utvecklingsstörning är en specialgrupp och därmed måste skyddas från risker som hör till ett normalt liv. Det är skrämmande att stöda förändring och balansgången mellan risk och möjlighet är tunn.

De skottiska erfarenheterna visar ändå att det går att jobba med risker och attityder. Sättet att planera service genom stödcirklar och sedan ge personerna mera makt att besluta om vad de skulle vilja göra med den individuella budgeten tyder på en hög livskvalitet för personer som med stöd av sina närmaste själva har fått vara med och planera sin service.

Då vi nu planerar om vårt service-system borde vi kanske i allt högre grad ta in brukarnas erfarenheter och önskemål som riktgivande i planeringsskedet.

TEXT & FOTO: ANNETTE TALLBERG

Nicky Selwyn
har två barn med
autismspektrum-
tillstånd.

”Vi talar alla samma språk”

Nicky Selwyn är mamma och expert på personcentrerad planering.

–Det här är väldigt spännande! Exciting! Vi talar alla samma språk, utbrister Nicky när jag träffar henne efter ett seminarium kring flyttförberedelse i Helsingfors.

Hon bubblar av iver efter två dagar av föreläsningar och diskussioner kring personcentrerad serviceplanering, förändringscoaching, personliga historier om flyttning och mycket mera.

– Enskilda personer kan ha en oerhörd effekt i att skapa förändring. Existerande system kan göra det svårare, men det är aldrig omöjligt om man är passionerad och har en gör-det-självtattid.

Nicky Selwyn är bosatt i London i Storbritannien och har två vuxna barn med autismspektrumtillstånd.

Förutom korttidsvård hade Nicky

och hennes familj inte behövt sociala tjänster innan hennes pojke Michael fyllde 18 år.

– Då kom jag i kontakt med personcentrerad planering och visste genast att det var något som passar oss.

Personcentrerad planering handlar om att planera tjänster utgående från personens verkliga behov. Låter lite för enkelt, kanske, och visst var det också för Nicky en lång process.

Det var hon själv som gjorde sonens plan, vilket är möjligt i Storbritannien där systemet utgår från att man får tillgång till en personlig budget.

– Storbritannien har ett försprång på cirka 12 år i utvecklingen av institutioner och utveckling av tjänster och stöd i närsamhället, så det är klart att man inte direkt kan jämföra och Finland står inför helt andra utmaningar än vi.

– Jag tror att det som var avgörande hos oss var att de riktlinjer som gavs

stöddes av en treårig finansiering för att utveckla tjänster för personer med utvecklingsstörning.

– Folk fick smaka på hur det kunde vara som bäst och fick sedan saker att hända på egen hand. Det finns också mycket som man kan göra som inte egentligen kostar så mycket.

– I den del av London där jag och mina barn bor finns en stark tro på att vi kan göra saker tillsammans och en passionerad gör-det-självtattid. Vi har kämpat med att inte alltid tillämpa alla regler utan försöka skapa nya om de gamla inte funkar.

– Det finns situationer då man inte ska fråga om lov, utan bara göra.

TEXT OCH FOTO: LAURA RAHKA

Nytt inom boendeprojektet!

Gruppledare utbildas för nya flyttförberedelsegrupper

Inom projektet Skräddarsydd boendeservice har vi ordnat flera diskussions- och nätverksgrupper i huvudstadsregionen.

Grupperna är till för att stöda den som flyttar, familjen och boendepersonalen både före, under och efter flyttningen. Intresset för projektet har varit stort och vår projektpersonal på två personer har inte alltid räckt till.

För att kunna svara på den stora efterfrågan utbildar vi nu sju timanställda. De kommer både att fungera som arbetspar för projektpersonalen och leda egna grupper. De arbetar på frilansbasis.

De timanställda går en tredagarsutbildning i flyttningsförberedelse och får ta del av så väl teorin bakom flyttningsförberedelse som konkreta tips och idéer för hur man kan leda en grupp. Tillsammans med projektpersonalen bildar de också ett utveckelnätverk kring flyttningsförberedelse. Nätverket träffas regelbundet för att utbyta erfarenheter och sprida god praxis i hur man på bästa sätt kan stöda alla under flyttningsprocessen.

Alla deltagare i utbildningen har erfarenhet av att jobba med personer med utvecklingsstörning och i gruppen finns både anhöriga, lägerledare och boendepersonal.

Utbildningen ordnas inom ramen för projektet Skräddarsydd boendeservice, som finansieras av RAY. Projektet beräknas pågå till år 2016 och deltagande i projektverksamheten är avgiftsfritt.

Vill du veta mera? Ta kontakt!
Annette Tallberg, 040 674 7247
annette.tallberg@fduv.fi

Blivande gruppledare
(Bild på Karoliina Kuusi saknas)

Linda Grönqvist

Kika Winter

Nina Salin

Stella Wahlström

Hejsan!

Jag heter Johanna Warius och började jobba inom boendeprojektet i januari. Jag vikarierar Elina Sagne-Ollikainen under hennes moderskapsledighet. Jag är hemma från Borgåtrakten men bor i Helsingfors sedan flera år tillbaka. Till min utbildning är jag pol.mag. med sociologi som huvudämne. Tidigare har jag bl.a. arbetat med samhällsvetenskaplig forskning och administration vid Helsingfors universitet. Jag gillar att läsa, yoga och segla på fritiden.

Hoppas att vi ses!

Johanna

Ville Vuorelma

Kurskalender 2014

Seminarier

Det handlar om delaktighet

Ett seminarium om hur barn, ungdomar och föräldrar kan påverka och vara delaktiga i de beslut som berör dem. Ann-Marie Stenhammar från Stockholm berättar om erfarenheter från projektet Egen växtkraft. Bloggaren Anne Salovaara-Kero, serietecknaren Kaisa Leka och Kommunförbundets jurist Ida Sulin medverkar också. Kostnad: Seminariet är gratis för deltagarna, lunch till självkostnadspris.

• Helsingfors

När: Tisdag 11.2.2014 kl. 09.30–15.30

Var: Kommunernas hus i Helsingfors, Andra linjen 14

För föräldrar och anhöriga till barn och ungdomar med funktionsnedsättning, personal inom handikappservicen och specialomsorgen, personal inom dagvården och skolan, personal inom tredje sektorn, beslutsfattare.

Mer information: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi

Anmälan senast 31.1.2014 via anmälningsblanketten på: kommunerna.net/kurser

• Vasa

När: Onsdag 12.2.2014 kl. 12.30–16.00 (dagsprogram)
kl. 18.00–21.00 (kvällsprogram)

Var: på Central i Vasa, Hovrättsplanaden 18, vån 2

Dagsprogram för personal inom handikappservicen och specialomsorgen, dagvård och skola samt tredje sektorn, beslutsfattare och andra intresserade.

Kvällsprogram för föräldrar och anhöriga till barn och ungdomar med funktionsnedsättning och andra intresserade.

Mer information och anmälan: senast 5.2.2014, Tina Holms, 040 567 92 57, tina.holms@fduv.fi

Arrangör: FDUV/Styrka genom nätverk i samarbete med kommunförbundet.

Seminarium i november 2014:

Vägen till ett eget hem

När vi talar om flyttningsförberedelse för personer med utvecklingsstörning är det så mycket annat som står på spel än bara själva flytt från en bostad till en annan.

Det handlar om förändring, att växa, självständighet, ett eget hem, föräldrarnas process med att släppa loss, att få det stöd som man behöver. Allt det här ska vi ta upp på boendeprojektets eget seminarium i november. Välkomna med alla som är intresserade av hur man kan skapa ett gott liv och ge stöd i förändringssituationer. Seminariet är gratis och riktat till personer i behov av stöd, anhöriga, yrkespersoner, studeranden och beslutsfattare.

Ansvarspersoner: Annette Tallberg, projektledare, FDUV och Susanne Tuure, utvecklare av boendeverksamheten, Kårkulla samkommun

FDUV:s jubileumsseminarium arrangeras 24.10 på G18 i Helsingfors. Mera info i GP 2 | 2014!

Föreläsningar och träffar

Tid att tala – tid att tita

Föreläsning om tystnadsplikt och sekretess

När: Torsdag 6.3.2014 kl. 12.30–15.30

Var: På Åland, närmare adress meddelas senare

För personal inom Ålands omsorgsförbund

Föreläsare: Johanna Lindholm, jur.mag., språkskydds-sekreterare på Folktinget och Ben Thilman, omsorgspräst.

Mer information: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi

Arrangör: Etiskt forum i samarbete med Ålands omsorgsförbund

Tid att tala – tid att tita

När: Torsdag 6.3.2014 kl. 18.00–21.00

Var: HandiCampen i Mariehamn, Skarpansvägen 30

För anhöriga och brukare

Föreläsare: Johanna Lindholm, jur.mag., språkskydds-sekreterare på Folktinget och Ben Thilman, omsorgspräst.

Mer information: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi

Arrangör: Etiskt forum i samarbete med DUV på Åland

Studiecirkel om iPad och appar del 3/4

När: tisdag 11.3.2014 kl. 18.00–20.00

Var: Folkhälsans Datatek, Vasaesplanaden 17, 3 vån.

För föräldrar till barn med särskilda behov och andra intresserade

Studiecirkeln fortsätter efter den första träffen i november. Alla intresserade är välkomna med. Studiecirkeln träffas varannan månad, totalt 4 gånger. Den sista träffen hålls tisdag 6.5.

Siv-Britt Häggman från Folkhälsan berättar om möjligheter att få nytta och nöje av iPaden samt ger tips om några appar som kan vara intressanta att känna till för barn och vuxna med särskilda behov.

Kostnad: ingen kostnad

Mer information och anmälan senast 7.3:
Tina Holms, tina.holms@fduv.fi, 040 567 92 57

Arrangörer: FDUV/Styrka genom nätverk, Lärum, Folkhälsans Datatek och Svenska Studiecirkeln

Vi blir alla äldre

Om åldrande hos personer med utvecklingsstörning

När: Onsdag 23.4.2014 kl. 12.30–16.00

Var: Synapsiasalen, Vegahuset, Helsingfors

För personal inom handikappservice och specialomsorgen, anhöriga och andra intresserade

När: Onsdag 23.4.2014 kl. 18.00–20.30

Var: Vegahuset, Helsingfors

För vem: Föräldrar och anhöriga, andra intresserade

Ett eftermiddagsseminarium där vi lyfter fram och synliggör personer med utvecklingsstörning som åldras och deras livsvillkor. Föreläsare är bland annat Frode K Larsen, enhetsleder, Utviklingshemning og aldring, Nasjonelt kompetansesenter for aldring og helse, Norge.

Mer information: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi

Seminarier är gratis för deltagarna

Vi blir alla äldre

Om åldrande hos personer med utvecklingsstörning

När: Torsdag 24.4.2014 kl. 12.30–16.00

Var: Arbis i Vasa, Kyrkoesplanaden 15

För personal inom handikappservice och specialomsorgen, anhöriga och andra intresserade.

När: Torsdag 24.4.2014 kl. 18.00–20.30

Var: Arbis i Vasa, Kyrkoesplanaden 15

För föräldrar och anhöriga, andra intresserade

Ett eftermiddagsseminarium där vi lyfter fram och synliggör personer med utvecklingsstörning som åldras och deras livsvillkor. Föreläsare är bland annat Frode K Larsen, enhetsleder, Utviklingshemning og aldring, Nasjonelt kompetansesenter for aldring og helse, Norge.

Mer information: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi

Seminarier är gratis för deltagarna

Må bra-dagar och familjehelger

Må bra-dagar för seniorföräldrar

När: Tisdag 6.5.2014

Var: Borgå

För äldre föräldrar och anhöriga som har vuxna barn med utvecklingsstörning som bor i gruppboad, egen lägenhet eller kvar i sitt barndomshem.

Kostnad: Lunchkostnader

Anmälan och mer information: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi

Må bra-dagar för seniorföräldrar!

När: Torsdag 8.5.2014

Var: Raseborg

För äldre föräldrar och anhöriga som har vuxna barn med utvecklingsstörning som bor i gruppboad, egen lägenhet eller kvar i sitt barndomshem.

Kostnad: Lunchkostnader

Anmälan och mer information: Marita Mäenpää, marita.maenpaa@fduv.fi, 040 523 18 46

Må bra-dagar för seniorföräldrar

När: 10–11.9.2014

Var: Norrvalla, Vörå

För seniorföräldrar

Kostnad: 50 €/person

Anmälan och mer information: Annika Martin, annika.martin@fduv.fi, 050 302 7888

Friluftsdag med möjlighet till övernattning

När: lördag 10.5.2014, kl. 15.00

Var: I omgivningarna kring Molnträsket i Vasa

Kom med i skogen kring Molnträsket! Vi kommer att vara ute i naturen, laga middag på gaskök, bekanta oss med omgivningen genom t.ex. spårning, umgås vid lägerelden och grilla. De som vill kan övernattna med oss och uppleva hur det är att sova ute i vindskydd. Vi avslutar på söndag efter frukost cirka kl. 10.

Kostnad: 10 euro per person

Anmälan senast 5.5 och mer information: Tina Holms, tina.holms@fduv.fi, 040 567 92 57

Sommarskola i Österbotten

När: 7–9.8.2014

Var: Kronoby folkhögskola

För familjer med barn med särskilda behov och deras syskon och övriga närstående, barnets nätverk.

Kursen vänder sig till familjer som använder eller önskar använda Karlstadmodellen i språkträning med sina barn. Praktiska och teoretiska moment varvas liksom aktiviteter i grupp. Kursen är ett tillfälle för familjen att lära sig tillsammans om barnets språkutveckling och språkträning.

Preliminär kursavgift inkl. kost och logi: vuxen 150€, 7–12 år 110 €, 0–7 år 50 €

Anmälan och mer information: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi

Familjehelg

När: 15–16.11.2014

Var: Päiväkumpu, Karislojo

För föräldrar och ungdomar 13–18 år inklusive syskon.

Under veckoslutet får föräldrarna möjlighet att utbyta tankar och erfarenheter med andra föräldrar. Vi riktar in oss på teman som berör tonåringar såsom pubertet, självständighet, fritid och framtiden. Ungdomarna har eget program.

Kostnad: Meddelas senare

Mer information: Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi

Familjekurs

När: 22–23.11.2014

Var: Österbotten

För familjer med barn med särskilda behov inklusive syskon.

Föreläsningar och rekreation för föräldrar. Separat program för barn och syskon.

Kostnad: 50 €/vuxen

Anmälan och mer information: Annika Martin, annika.martin@fduv.fi, 050 302 7888

Arrangörer: FDUV och Folkhälsans Förbund Österbotten

Föräldranätverk

Föräldranätverksgrupperna i projektet Styrka genom nätverk träffas cirka en gång per månad. Kom med och dela erfarenheter eller lyssna och få mera information om familjers, barns och ungas rättigheter. Tillsammans blir föräldrarna starkare i sina påverkningssmöjligheter. Alla föräldrar som har barn och unga med särskilda behov är välkomna med!

Pargas

Nätverksträff med familjemiddag i Pargas
Blåa salongen, Folkhälsanhuset i Pargas, Munkvikv. 31

Tisdag 25.2.2014
Familjemiddag kl 17.00, nätverksträff kl. 18.00–19.45

Tisdag 25.3.2014
Familjemiddag kl 17.00, nätverksträff kl. 18.00–19.45

Tisdag 15.4.2014
Familjemiddag kl. 17.00, nätverksträff kl. 18.00–19.45

De som önskar delta i familjemiddagen ska senast fredagen 14.2 anmäla antal personer och eventuella specialdieter. Anmälningar till
ohmanannalena@gmail.com eller aboland@duv.fi.

Raseborg

Tisdag 18.2.2014 kl. 18.30–20.30
Gardbergs hus, Nabogatan 20, Karis

Tisdag 18.3.2014 kl. 18.30–20.30
Seniora i Ekenäs, Prästängsgatan 14

Tisdag 15.4.2014 kl. 18.30–20.30
Gardbergs hus, Nabogatan 20, Karis

Vill du veta mera om nätverksgrupperna i Södra Finland och är du intresserad av att delta? Ta kontakt med Marita Mäenpää, 040 523 18 46, marita.maenpaa@fduv.fi

.....
: **Vill du bli frivillig högläsare**
: **inom äldreomsorgen?**
:
: LL-Center ordnar en kurs hösten
: 2014 i samarbete med Folkhälsan.
:
: **Mer info: ll-center.fi/lasombud**
:
:

Norra Österbotten

När: 17.2.2014 kl. 18.00–20.30
Var: Omsorgsbyrån i Jakobstad, Stationsv. 1, vån 2

Mamma Eivor Hansén berättar om sin utbildning i Karlstadsmodellen och vad den modellen innebär, vem som har nytta av den och hur den fungerar. Gruppen arbetar vidare på en handbok som är uppdelad i livsskeden med föräldrakommentarer.

Norra Österbotten

När: 19.3.2014 kl. 18.00–20.30
Var: Nestepaine i Karleby, Patamäkvägen 3,

Gruppen arbetar vidare på en handbok som är uppdelad i livsskeden med föräldrakommentarer.

Mellersta Österbotten

När: 6.3.2014 kl. 18.00–20.30
Var: FDUV:s kansli i Vasa, Handelsplanen 20 A
Vi planerar vårens program.

Sydösterbotten

När: 19.2.2014 kl. 18.00–20.30
Var: I Närpes, platsen meddelas senare
Vi delar med oss av våra erfarenheter om familjers, barns och ungas rättigheter.

Karaträffen – en kväll för pappor

När: tisdag 11.3.2014, kl. 17.30–21.00
Var: Omsorgsbyrån i Jakobstad, Stationsgatan 1
För pappor till småbarn eller skolbarn med särskilda behov

Föreläsning och diskussion med familjerådgivare och -terapeut Leif Westerlund. Därefter går vi ut och äter en bit mat (på egen bekostnad).

Mer information och anmälan senast 6.3:
Tina Holms, tina.holms@fduv.fi, 040 567 92 57
eller Gun Haga, gun.haga@karkulla.fi, 0247 431 671

Arrangör: FDUV/ Styrka genom nätverk och Omsorgsbyrån i Jakobstad

Vill du veta mera om nätverksgrupperna i Österbotten och är du intresserad av att delta? Ta kontakt med Tina Holms, 040 567 92 57, tina.holms@fduv.fi.

Nybygge gav dyrköpta erfarenheter

Nybygget blev inte som det var tänkt. Takfönstren läcker, ventilationen fungerar inte som den ska, sprinklersystemet ylar och duschrumsgolven hade till en början fel lutning. Boendet Backebo har gett byggherren, DUV i Jakobstadsnejden, många bekymmer.

Det positiva är att vi har ett fint hus där de boende trivs, men de har naturligtvis också fått utstå mycket, säger föreningens ordförande **Mikaela Asplund**.

För föreningen har konstruktions- och byggfelen lett till en karusell där alla skyller på alla och ord står mot ord.

Allt började för några år sedan då det rådde skriande brist på ändamålsenliga boendeplatser i Jakobstadstrakten. DUV ville hjälpa till att lösa problemet, ställde upp som byggherre för ett stort, ljust och luftigt boende och skrev hyreskontrakt med samkommunen Kårkulla på tio år.

Allt blev ändå inte frid och fröjd. Det visade sig snabbt att golven i badrummen inte lutade mot golvsilarna utan vattnet rann ut i rummen. Sprinklersystemet synkar inte med vattentillförseln utan börjar tjuta vid undertryck, som ibland kan inträffa klockan fem på morgonen. Ventilationen är anpassad för institutioner och går på sparlåga kvällstid, vilket leder till att matlagning ger upphov till falska brandlarm.

Men de läckande takfönstren är det mest segslitna problemet. Takets lutning, bara sex grader, är nämligen för liten för att regn- och smältvatten ska rinna bort. Bara drygt en vecka efter att de boende flyttat in, på trettondagen 2011, forsade vatten in från en av takluckorna och ner i en skrub.

(Fortsätter på nästa sida)

Tur i oturen är att vattnet runnit utanpå väggarna, inte in i dem. Vi har åtminstone inte drabbats av mögel, säger Mikaela Asplund.

En presenning hindrar nu läckaget. Husets ägare skulle allra helst ta bort takfönstren och lägga dit plåt i stället.

Husbygget har gett föreningen många bekymmer, men också stärkt sammanhållningen, säger Christel Granholm-Hagen.

– Från början ville vi inte ha takfönster, men både husets arkitekt och stadens arkitekter ansåg att det borde komma in ljus ovanifrån i de långa korridorerna.

– Vi har nu täckt fönstren med presenningar, men det ger upphov till nya problem. Då det blåser smattrar och slår presenningarna så att en del klienter inte kan sova. Då och då måste någon också klättra upp på taket för att hacka bort is och skotta snö, säger Mikaela Asplund.

Golven har byggfirman byggt om. Reparationen av sprinklersystemet måste föreningen själv betala, eftersom garantitiden gått ut. Föreningen bekostar också omändringen av ventilationen.

Byggfirman har också gjort vissa försök att tätta takfönstren, men inte lyckats helt. Vem som ska stå för ombyggnaden av dem är ännu inte avgjort.

Föreningen kämpar nu både med ansvarsfrågan och mot tiden. I höstas hade boendet besök av stadens hälsoinspektion, som satte en tidsgräns: Om Backebo inte fyller kraven den sista maj stängs det. Kårkulla har också hotat flytta ut ifall problemen inte åtgärdas.

– Det betyder troligen att vi måste betala hyran på den nya adressen,

eftersom vi har ett tioårigt hyreskontrakt, säger föreningens vice ordförande Christel Granholm-Hagen.

Föreningen har nu haft två oberoende byggfirmor att granska huset. Båda har kommit fram till att det har en rad konstruktionsfel. Föreningen har också anlitat en advokat, med vars hjälp de försöker få en uppgörelse i godo. Efter den senaste förhandlingen, i slutet av januari, har Asplund och Granholm-Hagen gott hopp om att det ska lyckas.

Tiden sedan felen uppdagades har varit påfrestande. Backebo har varit en återkommande punkt på alla styrelsens föredragningslistor.

– Jag har fått svara på många frågor om varför vi inte gjort så eller så. Vi har kommit överens om att vi utgår från att alla gör sitt bästa och inte anklagar varandra, säger Mikaela Asplund.

Hon tycker att det inträffade är tråkigt också med tanke på dem som byggt upp föreningen.

– Vi kom in, ville gå vidare och sedan blev allt en flopp. Ingen vill ju betala ett hus två gånger, som vi nu får göra med ventilationen och sprinklersystemet, säger Mikaela Asplund.

– Men allt som hänt har också stärkt sammanhållningen i styrelsen, säger Christel Granholm-Hagen.

Husproblemen har också gjort Mikaela Asplund och Christel Granholm-Hagen många erfarenheter rikare. De kan ge många råd till andra föreningar som åtar sig ett bygge:

Att inte vara godtrogna. Att se till att de representanter som föreningen väljer till byggkommittén verkligen får vara med, får all information och kan fungera som länk mellan kommittén och styrelsen. Att välja representanter som känner till byggteknik. Att skaffa heltäckande försäkringar. Och framför allt – att dokumentera allting noggrant.

TEXT OCH FOTO: KERSTIN NORDMAN

Backebo serviceenhet

» Har femton platser: fem för barn på korttidsvård, fem boendeplatser och fem lägenhetsplatser för vuxna.

» Är 930 kvadratmeter stort.

» Byggs av DUV i Jakobstadsnejen.

» Är uthyrt på tio år till samkommunen Kårkulla.

» Togs i bruk mellan jul och nyår 2010.

Understödda semesterveckor 2014

Svenska semesterförbundet i Finland ordnar i samarbete med FDUV två semesterveckor sommaren 2014.

Semestertjänsterna möjliggörs med medel från Penningautomatföreningen (RAY).

För familjer:

9–14.6.2014 Semesterdagar för familjer vid Yterin kylpylä utanför Björneborg
Sista ansökningsdag: 15.4.2014

För personer med utvecklingsstörning över 40 år:

28.9–3.10.2014 Må bra-dagar
Härmä badhotell, Österbotten
Sista ansökningsdag: 1.8.2014

Pris

Beroende på familjens eller personens ekonomiska situation betalar man själv:

- för vuxna mellan 15–30 euro per dygn
- för barn 12–15 år 8–10 euro per dygn

Inkvartering och helpension

I semesterstödet ingår inkvartering i tvåpersonersrum eller familjerum för familjer, helpension samt en del program som man kan delta i.

Ansökan

Vill du ansöka om semesterstöd? Be om en ansökningsblankett av
Susanna Stenman, 050 304 7642
susanna.stenman@folkhalsan.fi

Lättläst innehåll

Ordförandens spalt	24
Fråga experten	24
Ny verksamhetskoordinator	25
Stöd för sommarläger	25
Sagt på flyttningseminarium	26
LL-bladet får ny webbversion	27
Underbara DuvTeatern	28
Nya LL-böcker på kommande	29
Kontaktannonser och brevvänner	31

Hej på er alla!

Hur har ni det? Bra, hoppas jag!
Själv har jag det bra.
Nytt år betyder nya krafter och idéer.
Jag önskar er en god fortsättning
på det nya året.

Nu har mitt sista år som
föreningens ordförande börjat.
Jag skall försöka göra mitt jobb
på bästa möjliga sätt.

Vad kommer året att hämta med sig?
Informatörsutbildningen börjar i Vasa
och tar slut i södra Finland.
Det har varit en lärorik väg
och jag hoppas att vi får in
många uppdrag åt våra informatörer.

Nu har Emelies vikarie Elin Andersson
börjat sitt jobb på vårt kontor.
Hon började jobba den 18 december.
Du kan läsa mera om henne
och många nyttiga saker här i tidningen.

Ha det bra alla och sköt om er!
Var försiktiga i det hala vädret,
vi går emot våren
och sommaren sakta men säkert.
Hoppas att vi ses någon sväng på vägen!

JONNE TALLBERG
STEG FÖR STEG RF

Fråga experten

Frågan: Kan man ge en gåva till en person som jobbar på Kårkulla?

Kårkulla svarade:

Om någon som arbetar på ditt boende firar till exempel sin födelsedag, kan du ge en liten gåva, om du vill. En liten gåva är till exempel en blomma eller choklad. Du behöver inte ge en gåva om du inte vill.

Du ska inte ge stora gåvor till dem som arbetar på Kårkulla. En stor gåva är till exempel pengar.

Medlemsavgiften 2013

Har du betalat din medlemsavgift till Steg för Steg för 2013?

Steg för Stegs styrelse har på sitt möte bestämt att de som inte betalat medlemsavgiften på 2 år, inte längre är medlemmar i Steg för Steg.

Om du har betalat din avgift för år 2013 är du medlem.

Om du vill vara medlem, men inte ännu betalat avgiften för 2013 ska du göra det så fort som möjligt och senast den 3 mars.

Avgiften är 7 euro för medlemmar, och 10 euro för stödande medlemmar. Kontonumret är FI19 4055 4020 0320 31.

Om du inte vet om du betalat avgiften kan du fråga Elin eller Calle på Steg för Steg. Du kan ringa dem på 040 504 3755 eller skicka e-post till stegforsteg@fduv.fi

Om du inte vill betala nu kan du bli medlem på nytt senare.

En räkning med medlemsavgiften för år 2014 skickas ut i maj 2014.

Ny verksamhets- koordinator

Emelie Möllerstöm är mammaledig.
Elin Andersson arbetar nu som Emelies vikarie.

Elin har tidigare jobbat på
FDUV:s läger i södra Finland.
Elin gillar att rida, läsa och pyssla.

Du når Elin per e-post på elin@stegforsteg.fi
eller per telefon på 040 504 3755.

Stöd för sommarläger

Vill du delta i FDUV:s sommarläger?
Har du inte fått stöd från kommunen
för att delta i sommarlägret?

Stöd för sommarläger

Om du vill delta i FDUV:s sommarläger
men inte har fått stöd via din kommun
kan du också ansöka om stöd
via FDUV eller Steg för Steg.

Stöd via Desirée Grotenfelts fond

Skriv en fritt formulerad ansökan och
hur mycket pengar du ansöker om.
Skriv också ditt bankkontonummer och
sätt med ditt senaste skatteintyg i kuvertet.

Skicka ansökan senast den 30 april till
FDUV/Desirée Grotenfelts fond
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors.

Om du vill veta mera kan du ringa
till fritidskoordinator Jon Jakobsson på 040 8653888
eller skicka e-post till jon.jakobsson@fduv.fi

*Stöd för att delta i sommarläger 2014
möjliggörs med ett understöd
som beviljats av Desirée Grotenfelts fond.*

Stöd för medlemmar i Steg för Steg

Om du är medlem i Steg för Steg
kan du ansöka om understöd
för att delta i ett sommarläger
som ordnas av FDUV.

Skicka ansökan senast den 30 april 2014 till
Elin Andersson / Steg för Steg
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 Helsingfors
eller per e- post elin.andersson@stegforsteg.fi

I ansökan skall du skriva
Vilket sommarläger du deltar i
Varför du vill delta
Ditt namn
Din adress
Din hemkommun
Din telefonnummer
Ditt socialsignum
Ditt kontonummer

Till ansökan skall du bifoga ett skatteintyg.
Skatteintyget är en del av det brev
som kommer hem till dig
från skatteförvaltningen i mars-april.

*Stöd för medlemmar i Steg för Steg
att delta i sommarläger 2014
möjliggörs med ett understöd
som beviljats av Stiftelsen Familjen Lerches understöd.*

Matti, Calle, John och Johan deltog i ett grupparbete som handlade om att göra sin röst hörd.

Känslor, tankar och erfarenheter

Östra Nylands brukarråd deltog i FDUV:s seminarium om flyttförberedelse

John Pelkonen är Borgåbo och medlem i Östra Nylands nya brukarråd.

Brukarrådet var med på ett seminarium om hur det känns att flytta och bo i ett eget hem. Seminariet ordnades i november 2013. FDUV var med och ordnade seminariet.

John talade på seminariet om hur man kan göra sin röst hörd, och påverka det som händer i ens eget liv.

John berättade att de som bor på Kårkullas boenden och arbetar på Kårkullas arbetscentraler kan via brukarråden få bestämma mera.

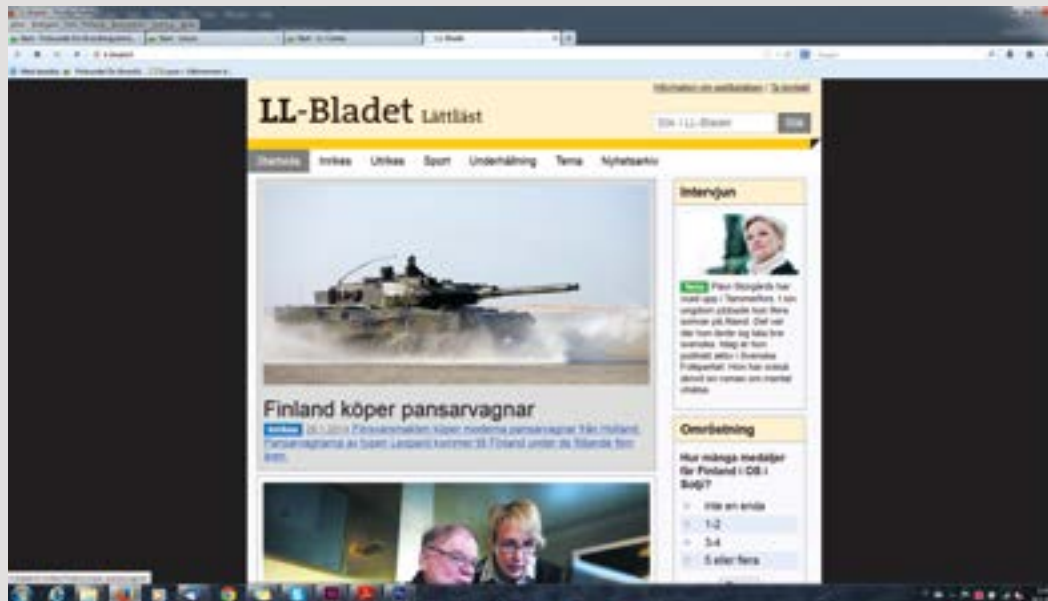
John tog som exempel förbudet mot att ha levande ljus i Kårkullas bostäder.

Han berättade att det inte är lika på alla enheter, och tyckte att detta borde tas upp i brukarrådet. Han sade att man till exempel kan tala med ansvariga chefer.

Som ett annat exempel nämnde John lön för arbetet. Han tycker att brukarrådet kunde föreslå att lönen borde höjas.

John tycker också att personalen ska lyssna mera på klienterna. Han tror att de gör det om man själv är aktiv.

John berättade också att man i ett stödboende kan bestämma mera själv. Men det är också skillnad på hur mycket och vilket stöd man får. Till exempel kan personalen förvänta sig att man städar vissa dagar.

Så här ser LL-Bladets webbversion ut.

Släktingar och kamratstöd

Anja Niskanen talade om vilka saker som är viktiga i det egna hemmet. Hon arbetar som boendepersonal.

Anja sade att det är viktigt att ha släktingar nära. Om en persons släktingar bor långt borta behöver han eller hon kamratstöd.

Man kan också behöva praktisk hjälp till exempel med matlagning eller påklädning. Viktiga saker är också självständighet och trygghet. Anja tycker att man inte ska håsa utan hellre ta det lugnt och ta en dag i sänder.

Man ska också försöka lyssna på andra och iaktta varandra. I ett eget hem ska det vara myskul ibland, man ska ha sitt namn på dörren och kanske en egen kaffekokare.

För att man ska ha tillräckligt med pengar för allt som behövs i vardagen måste man ha en lämplig hyra.

De nya brukarråden valdes hösten 2013. Brukarråden fungerar som ombud för dem som inte själv vill eller kan säga ifrån.

TEXT OCH FOTO: ELINA SAGNE-OLLIKAINEN

LL-Bladet i ny webbversion

Nu kan du läsa LL-Bladet på ett nytt sätt på webben.

Den nya webbversionen finns på adressen www.ll-bladet.fi.

En stor del av artiklarna i den tryckta tidningen publiceras också på nätet. Dessutom finns här ett arkiv där du kan leta fram äldre artiklar.

På bilden ser du hur den nya webbversionen av LL-Bladet ser ut.

TEXT: MARIA ÖSTERLUND

Ida har flyttat!

Nu har Ida och hennes vänner flyttat in i det nya hemmet. Därför kommer hon inte längre att skriva kolumn. Du kan läsa om Ida och hennes vänner på sidan 8.

I teveprogrammet Min Godmorgon spelar Yvonne Heins programledaren som intervjuar poeten Claes Andersson, spelad av Claes Andersson.

En fantastisk föreställning

Har du sett DuvTeaterns Den Brinnande Vargen? Om inte – gör det!

Jag kan varmt rekommendera Den Brinnande vargen för dig som gillar teater, musik, poesi – eller alla dessa.

Men skynda dig, det är inte många föreställningar kvar när den här tidningen kommer ut.

Den Brinnande Vargen är en krog där delar av föreställningen utspelar sig. **Den Brinnande Vargen** är också en rad i en dikt vi får höra. Den här föreställningen är byggd kring dikter som skådespelarna har skrivit.

Vissa dikter är delar av berättelsen om Elmer och Edith. Elmer jobbar på krogen Den Brinnande Vargen, och han skriver dikter som han skickar till Edith.

Andra dikter är inte alls delar av den berättelsen, och de tar oss till andra platser. Flera dikter handlar om sorg och död. Samtidigt som skådespelarna läser dem spelar de sörjande på en begravning.

Här finns också scener som är så roliga att man vrider sig av skratt, och flera dikter har också gjorts till underbara sångnummer.

Den brinnande vargen spelas på Dianascenen på Skillnadsgatan 7 i Helsingfors. Den sista föreställningen är den 25 februari.

Mer info finns på: www.duvteatern.fi

TEXT: SOLVEIG ARLE
FOTO: STEFAN BREMER

Nya finlandssvenska lättlästa böcker

År 2014 blir ett rekordår för Lärum-förlaget, som ger ut fyra lättlästa romaner. Aldrig förut har det kommit så många nya finlandssvenska LL-böcker samma år!

Den första boken heter *Tårar, kärlek, efterätter* och den är skriven av Birgitta Boucht. Det är en berättelse om två flickor, deras mamma och deras mormor. Också männen i deras liv är viktiga personer i boken, fast de ofta ställer till med problem.

Den andra boken heter *Tusenblad* och är en lättläst bearbetning. Birgitta Boucht skrev den här boken år 2011, nu har den skrivits om till lättläst av Jolin Slotte.

Birgitta Boucht berättar vad hon tycker om bearbetningen:
– Jag blev glad när jag fick veta att min roman *Tusenblad* ska skrivas om till lättläst. Jag blev också rädd. Tänk om jag inte känner igen min egen bok efter att Jolin Slotte har skrivit om den till lättläst?

När Birgitta Boucht hade läst bearbetningen kände hon sig lugn.
– När jag läste den lättlästa texten blev jag glad igen, och också rörd och gripen.
– Jag kunde nästan se flickan, kvinnan och åldringen *Tusenblad* som på ett fotografi.
Den lättlästa texten gör att allt det som är viktigt blir synligt.

Jolin Slotte säger så här om att skriva en lättläst bearbetning:
– Att skriva lättläst är spännande och utmanande. Det ska bli avskalat, men samtidigt ska känslan och själen finnas kvar i texten. Birgitta Bouchts roman *Tusenblad* gjorde ett väldigt starkt intryck på mig första gången jag läste den. Därför kändes bearbetningen som en viktig uppgift.

TEXT: SOLVEIG ARLE

LL-böckerna som Lärum-förlaget ger ut i september 2014 är:

Tårar, kärlek och tre efterätter av Birgitta Boucht.

Tusenblad av Birgitta Boucht, återberättad av Jolin Slotte.

Orgelbyggaren av Robert Åsbacka, återberättad av Bosse Hellsten.

Där vi en gång gått av Kjell Westö, återberättad av Peter Sandström.

Birgitta Boucht med sin bok *Katten* i Ediths trädgård.

Jolin Slotte har skrivit den lättlästa bearbetningen av *Tusenblad*.

MIN FLYTTNING

MR

Kontaktannonser • Brevvänner

Kille söker kvinna 20–35 år

Hej! Jag är en 31-årig kille från Österbotten som söker kvinna mellan 20–35 år. Du skall vara snäll, väldigt humoristisk och pålitlig. Jag tycker om romantiska hemmakvällar, att lyssna på musik, att gå ut på teater eller liknande med DIG.

Skriv till oss på GP om du vill få kontakt med den här killen.

Social kille vill skriva till tjejer

Jag är en kille på 31 vårar. Jag bor i Mariehamn på Åland. Jag vill ha brevvänner från hela landet, som har samma intressen som jag. Jag vill skriva med alla flickor i min ålder. Jag tycker om romantiska hemmakvällar, att titta på filmer, spela TV-spel och surfa runt på internet.

Skriv till oss på GP om du vill få kontakt med den här killen.

Kvinna vill ha brevvänner

Jag är en kvinna på 29 år. Jag bor i Korsholm och är förlovad. Mina intressen är att lyssna på musik, simma, läsa böcker, resa och shoppa. Jag tycker också om att koka mat och baka. Jag syr unika mössor på fritiden och designar själv pärlsmucken till försäljning. Jag hoppas att många flickor vill skriva till mig!

Skriv till oss på GP om du vill få kontakt med den här tjejen.

Är du kille och vill träffa en tjej?

Så här skriver Åbotjejen:

Hej! Jag är en 22-årig ung kvinna från Åbo som söker en pojke mellan 20–26 år. Du ska vara snäll, vänlig, humoristisk, lagom modig och pålitlig. Jag är snäll och mina intressen är djur, dator, gå på restaurang och gå på promenad.

Skriv till oss på GP om du vill få kontakt med den här tjejen.

Skriv en kontaktannons!

Vill du brevväxla eller träffa en flicka eller en pojke i din egen ålder? Vi behöver alla någon att skratta och ha roligt med. Någon som man kan mysa och prata om allt med.

Skriv till GP per e-post eller post. Berätta vem du är och var du bor. Berätta också hurdan du själv är och en hurdan tjej eller kille du vill brevväxla med. Skriv ditt namn och din adress eller e-post. Ditt namn eller din adress publiceras inte i GP.

Svara på en kontaktannons

Om du vill svara på en kontaktannons kan du skriva till GP per post eller e-post och berätta vem du vill kontakta.

Vi förmedlar vidare dina kontaktuppgifter till den du vill kontakta så att hon eller han kan bestämma om hon vill skriva med dig.

Skriv till Gula Pressen

per e-post: gulapressen@fduv.fi
per post: Gula Pressen
Nordenskiöldsgatan 18 A
00250 HELSINGFORS

DUV i Jakobstadsnejden

Hej alla i Jakobstadsnejden!

Kommer ni ihåg att besöka vår webbplats? Där försöker vi få in det som händer i vår förening. Den finns på adressen www.jakobstad.duv.fi

Vårt årsmöte kommer att äga rum den 12 mars klockan 19:00 vid Jakobsgatan 37 (INTEKS Matsal). Servering kommer att finnas.

Hälsningar DUV i Jakobstadsnejden

DUV i Sydösterbotten

Fritidsverksamhet våren 2014

Kom med på friluftsdag!
Vi gör en utflykt till Vargberget
lördag 15.2 klockan 13–15.
Anmäl dig senast 7.2 eller genast när det här numret av GP kommer ut till Monica per telefon 040 8326 607 eller per e-post: sydosterbotten@duv.fi

Dansgala i april
Det blir dansgala på Böle uf-lokal 12.4 kl. 18-20.30.
Inträde är 10 euro.
Anmäl dig senast 28.3 till Monica per telefon 040 8326 607 eller per e-post: sydosterbotten@duv.fi

Lördagsträffarna kommer under våren att ordnas endast i Närpes. Vi hoppas att vi ska kunna ordna lördagsträffar i Kristinestad igen i höst.

Lördagsträffarna på Vänstugan i Närpes:
18.1 Bingo
22.2 Tovning
22.3 Bakning
26.4 Promenad
17.5 Utfärd

Grupp 1: klockan 13.00–14.30
Grupp 2: klockan 14.45–16.15

En skön vår! önskar Monica

DUV i Mellersta Nyland

Ishockeymatch 11 mars

Häng med på matchen mellan HIFK och JYP!
Matchen är tisdagen den 11 mars klockan 18.30.

Föreningen DUV i Mellersta Nyland har 12 biljetter till matchen. Det finns tre platser för rollstol och assistenter.

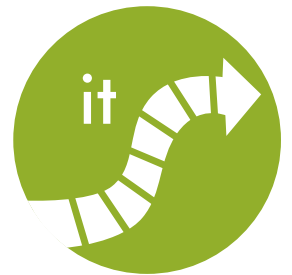
Biljetterna kostar 30€
Assistenter får gratis inträde!

Anmäl dig senast fredagen den 28 februari.
Anmäl dig till kontoret på duv@vingen.fi eller per telefon på 050 432 8703.

Efter att du har anmält dig kan du betala in biljetten på föreningens konto. Kontonumret är FI54 40551 8200 12619

Internetklubben fortsätter

Internetklubben träffas i Vegahusets mötesrum på tredje våningen. Vi övar oss i att använda internet och e-post. Ta med dig din egen dator eller pekplatta. Om du inte har kan du låna.

Vi träffas de här datumen:
torsdag 13 mars
torsdag 27 mars
torsdag 10 april
torsdag 8 maj

Vi kommer att dela in er i två grupper.
Grupp 1 träffas kl. 16–17.15.
Grupp 2 träffas kl. 17.30–18.45.

Om du vill delta i någondera gruppen ska du anmäla dig till kontoret på duv@vingen.fi eller per telefon på 050 432 8703.

Berätta också om du behöver dator eller pekplatta och vilken grupp du hellre deltar i. Vegahusets adress är: Nordenskiöldsgatan 18 A, Helsingfors.

Allsång och dans
med Thomas Lundin och Thomas Enroth

Lördagen den 22 mars kl. 17.30–21.00
Tobaksmagasinet i Jakobstad

Evenemanget kostar, priset meddelas senare.

Frågor kring skjuts? Ta kontakt med
Christina Mannfolk på DUV i Vasanejden
040 543 45 56 eller vasanejden@duv.fi.

Pris: 10 euro + transportkostnader 20–30 euro
beroende på hur många vi blir

Arrangör: Keva-Koti i Jakobstad i samarbete
med FDUV och de lokala DUV-föreningarna

DUV i Vasanejden

Kom med på bio

Lördagen den 1 mars åker vi till biograf Gloria
och ser filmen **Sune på bilsemester**.
Biografen finns på Hovrättsplanaden 16.

Föreställningen börjar klockan 12.00
och filmen är drygt en och en halv timme lång.
Efter filmen, klockan 14.00, går vi och äter
på restaurang Rosso på Vasaesplanaden 18 C.

Du kan välja mellan två olika huvudrätter. Till förrätt
äter vi sallad och till efterrätt en pannacotta.

Så här ser menyn ut:

Förrätt: Salladsbord

Alternativ 1:

Lax med svampsås, potatismos,
Rossos grönsakstilltugg, örter och citronvinäggret

Alternativ 2:

Grillad grisytterfilé, bearnaisesås, BBQ-sås,
Rossos grönsakstilltugg, vitlöksgräddpotatis,
örter och citronvinäggret

Efterrätt: Pannacotta med jordgubbssås

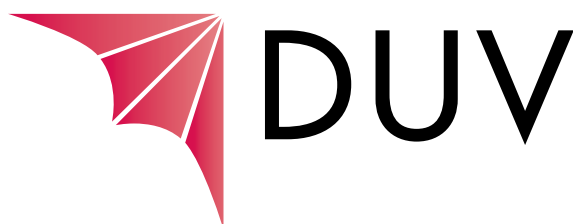
Bio och mat kostar 35 €.

Du kan betala avgiften till Christina
när du kommer till biografen.

Anmäl dig senast den 14 februari
per telefon 040 543 4556
eller per e-post till vasanejden@duv.fi.

Berätta då vilken huvudrätt du vill ha och meddela
också om du har någon specialdiet!

Så här ser den nya DUV-logon ut.

DUV i Kimitonejden

DUV i Kimitonejden har en ny fritids- och
ungdomsgrupp! Vi träffas en gång i månaden
och gör olika saker, såsom simning, bowling
och dylikt. Välkommen med! Kontaktperson
för gruppen är Minna Hellström.

FÖRENING

DUV i Västnyland

Fritidsklubbens program våren 2014

Fritidsklubbarnas program har börjat. Klubb Duvan ordnas torsdagar kl. 18–20 under jämna veckor.

Bowlingen hålls ojämna veckor. Under sportlovsveckan, som är vecka 8, ordnas ingen bowling.

Du hittar hela vårens program på vår webbplats: vn.duv.fi
På Facebook hittar du oss om du söker på: DUV i Västnyland.

Där hittar du också barnklubbens program och övriga evenemang.

Har du frågor? Ring Nina Carlson på 040 739 9718 eller 040 963 5508.

På julfesten uppträdde flera Lucior!

GP 2 | 2014 Tema: 60-årsjubileum

Skicka in material till nästa nummer senast 22 april 2014!

per e-post: gulapressen@fduv.fi

eller post: Gula Pressen / FDUV
Nordenskiöldsg. 18 A
FI-00250 Helsingfors

DUV i Västra Åboland

**DUV, de utvecklingsstördas väl, i västra Åboland håller årsmöte 26.2.2014 kl 18
Folkhälsanhuset, Pargas.**

Efter mötet tittar vi på film från idrottsdagarna 2013.

Kaffeservering.

Välkomna!

DUV i västra Åboland

Yrkesinriktad specialundervisning erbjuder dig en studieplats på yrkesinriktade- eller yrkesförberedandelinjer. Vi erbjuder också dig som från tidigare har en utbildning möjlighet att studera. Våra utbildningar skräddarsys utgående från dina behov.

Kontakta oss för mera information:
Rektor Sixten Snellman, tfn 044 7215 210 eller utbildningsledare Kristina Kullas-Norrgård, tfn 044 7215 616.

www.optimaedu.fi

optima

Tjejgruppens tunnbrödsrulle med skinka och keso

för 4 personer

Ingredienser:

- 1 låda ruccolasallad
- 1 burk mjuk pepparrotsost
- 10 skivor rökt skinka
- 1 gurka
- 1 burk keso (grynost) eller färskost
- 8 stycken tunnbröd

Gör så här:

1. Lägg ut tunnbröd på bordet.
2. Bred på pepparrotsosten.
3. Lägg cirka 2 skivor skinka på varje tunnbröd.
4. Hacka gurkan i små bitar och strö ovanpå skinkan.
5. Strö över lite ruccolasallad.
6. Rulla ihop till en rulle.
7. Skär i cirka 4–5 centimeters bitar.
8. Förvara under plast eller i en tät burk i kylskåpet tills det är dags att servera.

Bild från DUV i Östra Nylands Ölandsresa.

DUV på Åland

Plock ur vårens program

Myssöndag på Mariebad

Söndagen den 16 februari kl. 18–21
Kom med på en avslappande myskväll på Mariebad. Om du behöver hjälp får du gärna ta med dig en vän. Vi myser med ljuslyktor och levande ljus, avslappnande musik, servering, aromabastu med bastuviftning och vattengympa. Anmäl dig senast onsdagen den 12 februari.

Tid att tala – tid att tåga

En föreläsning om tystnadsplikten
torsdagen den 6 mars kl. 18.30–20.30
Anmäl dig senast tisdagen den 4 mars.

Informationskväll om FPA

måndagen den 17 mars kl. 18.00
Distriktschef Hellevi Smeds informerar om FPA och nyheter som kan beröra oss.

DUV:s nya damklubb startar snart

Klubben vänder sig till dig som är äldre. En av ledarna är Ann-Charlotte Holm-Mörn som har jobbat inom specialomsorgen och känner många DUVare! Mera information om klubben kommer inom kort.

Mera information och anmälningar

per telefon (018) 527 371
eller per e-post till susan.enberg@handicampen.ax

DUV i Östra Nyland

Årsmöte!

Välkomna med på föreningens årsmöte
onsdagen den 26.3 kl.18.00 på Borgå Folkakademi.
Kom med för att diskutera och påverka föreningens
fritidsevenemang. Vi bjuder på kaffe med tilltugg.

Varmt välkomna!

Styrelsen

MUSIKFESTSPELEN

KORSHOLM

www.korsholmmusicfestival.fi

Evangeliska
folkhögskolan

tfn: 010 327 1600, www.efo.fi

**PORAUSÄSSÄT
BORRESSET**

www.porausassat.fi

Nykarleby
Bostäder

Tel. 06-785 6100 www.nykarlebybostader.fi

KONTAKTOR Oy
AB

Tel. 06-317 7900

Nynäs Golf Ab

pan·rama
LUNCHRESTAURANT - LÖUNASRAVINTOLA

www.panoramavasa.fi

BACKMANS OPTIK

Tel. 018-19 226

MASKINSERVICE • KONEHUOLTO
MARANDER

www.marander.fi

BOX BED & BREAKFAST

Handelsmans Cafe

www.uuwanas.fi

SIBBO

